

ÎNGRIJIRI COMUNITARE

Buletin trimestrial editat de AO «Casmed» cu sprijinul financiar oferit de Fundația HEKS (Elveția) și Crucea Roșie din Elveția

«SĂNĂTATEA ESTE ESENȚA VIETII – NOI VĂ AJUTĂM SĂ O MĂȚINEȚI»

CATALIZATOR AL SINERGIILOR EXISTENTE ÎN COMUNITĂȚI

Natalia Postolachi
Director executiv, AO „Casmed”

Proiectul de îngrijire socio-medicală la domiciliu a persoanelor vârstnice se regăsește pe agenda zilnică a Asociației Obștești „Casmed”. În ceea ce urmează, voi încerca să descriu, în linii generale, problemele cu care ne confruntăm, zi de zi, atât la nivel managerial, cât și de implementare al proiectului.

Organizarea proiectului de Nursing Comunitar, altfel spus, de îngrijire socio-medicală la domiciliu a persoanelor vârstnice este în esență o modalitate prin care cetățenii unei comunități se reunesc în jurul unor interese comune și acționează de comun acord pentru ameliorarea concretă a calității vieții. Aceasta implică, pe de o parte, identificarea unor probleme care afectează o oarecare categorie de persoane, identificarea eventualelor soluții, iar, pe de altă parte, organizarea de către cetățenii înșiși a unor acțiuni prin care să atragă atenția și grija autorităților competente asupra problemelor și a căilor de rezolvare propuse. Și echipa de proiect constituie doar o verigă de legătură între problemă - cetățean - administrația locală - donator - soluție.

Orice problemă, evident, depistată sau identificată, urmează a fi soluționată. Și noi, cei de la AO „Casmed” am purces la drum găsind soluții la problemele din comunitățile în care implementăm proiectul. Inițial, e să găsim specialiști calificați, aceasta fiind una din problemele vitale ale proiectului. Ne referim aici la cele două componente ale proiectului, când trebuie să angajăm asistente medicale și lucrători sociali care să poată face față lucrurilor. În comunitățile locale, altminteri spus, în sate, e un deficit de persoane cu studii medicale. Pentru că, dacă persoanele cu pregătire profesională nu sunt angajate în instituțiile medico-sanitare raionale, în bună parte sunt plecate peste hotare sau se orientează către alte domenii de activitate. De aceea reperul către care pornim din start este să găsim asistente medicale pensionate, dar care pot să asigure o bună desfășurare a activităților de proiect. Nu e destul de ușor să o faci în contextul proiectului, când ele trebuie să parcurgă zilnic distanțe mari pentru a ajunge la beneficiar, fiind echipate cu truse medicale și alte utilaje medicale.

Dar și ele, pe cât de pregătite nu ar fi, asistenta medicală necesită mereu cursuri de instruire, mereu trebuie să învețe lucruri noi, moderne, care se aplică în medicină contemporană. Iar organizarea de seminare de instruire implică deja noi abordări, căutarea de fonduri necesare. Explicația necesității unei astfel de abordări e simplă: am angajat asistente medicale cu statut de șomer, unele dintre care și-au pierdut careva abilități. Unele dintre ele au stat acasă din varii pricini timp îndelungat de cinci-sapte-nouă ani, iar capacitățile informaționale din localitățile sătești nu asigură materiale pentru perfecționare măcar și ca autodidact. De aceea considerăm iminent necesare aceste cursuri de instruire. Și aici fac referință la cazuri concrete, când aceste cursuri au devenit un real folos asistentei medicale de la Băhrinești (Florești) sau din Sîrcova (Rezina). Sunt niște cazuri de succes, deoarece aceste sincope au fost recuperate.

Cetățenii influențează în mod direct procesul de luare a deciziilor publice care vizează respectiva comunitate.

Strategia folosită pentru a ne face auziți în comunități diferă în mare măsură de reactivitatea factorilor de decizie. Încercați acum să opriți măcar temporar aceste servicii pe care le dezvoltăm în comunitățile zonei noastre de acoperire, veți simți că cetățenii pot recurge la tactici de confruntare și presiune pentru a-și atinge obiectivele, cerându-le autorităților să nu să se dezică cumva de un asemenea proiect necesar.

A fost destul de complicat să identificăm personal administrativ, deoarece, pe lângă calitățile profesionale, aici punem accent pe abilitățile de comunicare, cunoașterea limbii engleze sau faptul că persoana posedă permis de conducere constituind un avantaj. În cadrul unui ONG aceasta este o investiție importantă în dezvoltarea lor personală. Salariul angajaților nu pare a fi atu-ul oferit, deoarece acesta reiese din salariul mediu pe țară. Așadar, nu avem salarii europene, cum ar considera unii, de aceea o angajare este considerată de noi ca o provocare, ținta noastră fiind, evident, o persoană care să se întregreze în echipa noastră. Plus, că persoana angajată trebuie să fie mai altruistă, să împartă din bunătața sufletească. Fiecare din noi are careva probleme acasă, dar când intrăm în casa beneficiarului tot ce ține de propriile probleme se lasă în prag. În casa beneficiarului trebuie să fim flexibili, să lucrăm la capacitate maximă, încât angajatul nostru să poată decide ce servicii e nevoie să presteze beneficiarului, conform caietului de sarcini.

Nu echipa de proiect, nu angajații vor lua decizii în locul cetățenilor, nu noi vom lua cuvântul în public în numele beneficiarilor, or noi vom fi alături de beneficiari pe toată perioada de implementare a proiectului, acordând sprijinul necesar pentru ca ei, comunitățile, să-și asume aceste responsabilități.

De ce ne-am propus aceste inițiative? Pentru că în localitățile noastre lipsește spiritul de ajutor, de îngrijire, spiritul de altruism. În cele mai multe dintre cazuri, oamenii se resemnează sau aleg o cale individuală de rezolvare a problemelor cu care se confruntă. De aceea derularea proiectului apare ca o necesitate. De aceea am căutat să avansăm și noi în pregătirea noastră, ca management. Iar asta nu se învață din cărți, chiar dacă le cumpărăm pe cele mai bune din domeniu. E ca și la cursurile de instruire a șoferilor, ne plîngem la primele lecții cât e de greu de condus o mașină, dar experiența vine pe parcurs. Pentru că noi lucrăm cu oamenii, trebuie să cunoaștem psihologia lor, să simțim și să trăim durerile lor.

Și asta ne face să perseverăm. În cunoștință de cauză. Pentru că noi parțial am reușit să depășim o stare de incertitudine în care se pomenesc uneori organizațiile prestatoare de servicii socio-medicale. În calitate de ONG, nu putem fi siguri de o stabilitate pe o perioadă îndelungată, din care cauză mereu suntem în căutare de fonduri. Aceste lucruri sunt discutate lunar în cadrul ședințelor Rețelei na-

ționale a prestatorilor de servicii socio-medicale, unde sunt invitați reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM). Asta e permis ca să fie aprobate noile standarde de îngrijire socio-medicală la domiciliu, iar Ministerul Sănătății al Republicii Moldova a modificat Ordinul ce reglementează îngrijirea la domiciliu în Republica Moldova. S-a reușit modificarea tarifelor per vizită cu Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) de la 35 lei la 91 lei, fapt pentru care beneficiarii primesc aceste servicii în mod gratuit.

În context, aceste întruniri ne facilitează contactul cu instituțiile statului, cea mai importantă fiind contractarea serviciilor oferite de noi. În așa mod, pentru mun. Bălți anual contractăm servicii cu Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), care permite asistenților noștri medicali să efectueze vizite la beneficiari. În anul trecut am avut contractate circa 1000 de vizite, pentru anul curent doar 544 vizite, dar aceste contractări sunt benefice în cazul unor instabilități financiare existente, deoarece noi nu prestăm servicii ce ar aduce venituri sau venituri care să permită măcar să supraviețuiești. Sediul nostru este luat în chirie, pentru serviciile administrative, evident, plătim deopotrivă cu agenții economici. Asociația noastră, ca de altfel și alte organizații ale societății civile din țară, nu pot beneficia de finanțări din partea ministerelor de resort sau al administrațiilor publice locale, deoarece aceste finanțări, pur și simplu, nu există. Dar ele sunt necesare, deoarece, asistentele medicale, asistentele sociale în comunități sunt ca un supliment în procesul de asistență a cetățenilor, este o plusvaloare de acordare de ajutor persoanelor vulnerabile.

Nu este un moft sau capriciu, e cerința donatorilor ca cerință obligatorie de participare în proiect al comunităților este asigurarea unei contribuții financiare de circa 20 - 40 %, în dependență de donator și regiunea în care activăm, de aceea pare atât de complicată și complexă componenta financiară. La moment aceasta este asigurată de către Fundația HEKS (Elveția), Crucea Roșie din Elveția, Fundația Diaconia, dar și CNAM, dar și APL-urile din localitățile unde activăm.

În sate se resimte o criză profundă de servicii acordate localnicilor, de aceea proiectul nostru de Nursing comunitar acoperă acest gol. Iar primarii pot să se simtă împăcați cu apariția noastră măcar și din perspectiva reducerii considerabile a numărului de plingeri ale cetățenilor.

Proiectul nostru va da oamenilor încrederea că lucrurile pot fi schimbate în bine și că mersul acestor intervenții din partea noastră depinde și de gradul lor de implicare. Cum se implică cetățenii? Ei conștientizează că au nevoie de aceste îngrijiri, fie că ele sunt cel puțin temporare. De aceea proiectul nostru este de catalizator al energiilor existente deja în comunități.

Mulțumire

Sunt invalid de gradul II, nu puteam mișca deloc mâna stîngă. Tocmai am avut norocul că am fost vizitată de asistenta medicală Natalia Surdu, care mi-a propus să facem masaj. Nu vă imaginați ce bucurie m-a cuprins în clipa în care am simțit mâna, deoarece după patru ani pot să țin ceva în mînă. De aceea le sunt recunoscătoare membrilor echipei Asociației „Casmed” din Bălți, care au o inimă mare și le poartă grijă celor necăjiți.

Mai trebuie să mulțumesc doamnei Parascovia Grigoraș, lucrător social, care m-a vizitat inițial și la intervenția ei a venit asistentul medical, care deja are grijă de mine mă vizitează periodic și astfel starea sănătății mele se ameliorează.

Mulțumesc tuturor!

Maria Anghel, s. Țareuca (Rezina)

Felicitare

Cu muuultă recunoștință și cu muuult drag, Mulțumim inimosului și sufletistului nostru coleg Mihai Ceban, coordonator Program Social al AO „Casmed”, dorindu-i Frumoase Urări de Bine în noua postură de preot paroh al Bisericii din Chișinău.

Vrem să mulțumim pentru că a dus cu responsabilitate misiunea ce îi revenea în cadrul asociației, dorindu-i putere și har, asigurându-l de respectul și prețuirea noastră. Și dacă atributele conferite de Dumnezeu răspund acestei chemări de administrare a unei biserici, a enoriașilor, suntem siguri că ați primit această cruce cu demnitate, fapt pentru care îți dorim o permanentă stare de veghe, trezvie și ascultare.

Echipa A.O. „Casmed”

LUMEA OBIȘNUEȘTE A BENEFICIA DE SERVICIILE SOCIO-MEDICALE LA DOMICILIU

Maria Macrii,
Primar, comuna Saharna Nouă

Inițiativa de implementare a proiectului de Nursing Comunitar în comuna Saharna Nouă, care include 3 localități (Saharna, Saharna Nouă, Buciușca) a trezit interesul comunității noastre atât la nivel de administrație, cât și al comunității. Evident, inițial cetățenii au privit sceptic la asemenea gen de proiect, deoarece priveau acest aspect de îngrijire la domiciliu ca ceva ce depășește tradiția locală, abordările fiind diferite. Și acest scepticism urma să fie depășit din start, determinantă fiind decizia locuitorilor satului Buciușca de a accepta și solicita un asemenea proiect. Țin să spun aici că această localitate are o tradiție a sa, când înșiși locuitorii se convoacă și decid domeniile lor de interes, astfel încât, atunci când au fost informați despre acest proiect, aici nu a fost nevoie de multă invitație a persoanelor în proiect.

Chiar dacă Saharna Nouă este centrul administrativ al comunei, inițial comunitatea a fost mai puțin receptivă, fiind oarecum mai rezervați față de proiect. Și explicația e simplă. Astfel cum o tradiție în omunitate nu poate fi deznăscănată ușor, așa și un proiect este mai dificil a-l implementa, deoarece lumea, poate că, pe bună dreptate, nu au încredere în propunerile de a li se face un bine. Sunt suspicioși ca un proiect să nu aibă un impact electoral sau, de ce nu, religios. Apoi, să recunoaștem, statutul unui bătrîn, în situațiile în care se află, bolnav, ținuit la pat, cu un mod de trai mai modest, sunt mai puțin deschiși pentru a accepta ca să fie vizitați acasă de lucrătorul social sau de către asistentul medical. Plus că persoanele care beneficiază de proiect urmează să respecte niște criterii mai puțin birocratice, dar cuvîntul doctorului sunt obligatorii de a fi respectate.

Pe de altă parte, lumea noastră, ca de altfel, probabil, de pretutindeni, sunt educați în spiritul că „statul trebuie să le acorde ajutoare”, găsesc un asemenea proiect mai degrabă ca o posibilitate de a primi ajutoare materiale, or tocmai acest proiect de îngrijiri socio-mediceale la domiciliu este o altă abordare. Și această mentalitate trebuie să o depășim cu toții prin informarea corectă și transparență a beneficiarilor, lucru ce este posibil de efectuat în cadrul vizitelor ce le fac la domiciliu de către consilierii locali, asistentul social sau asistentul medical. De fapt, informația cu privire la diferitele aspecte promovate de către proiectul lansat în raionul nostru de către Asociația Obștească „Casmed” din Bălți este afișată pe panoul informativ de la pri-

mărie, despre proiect se vorbește la diferitele întruniri cu cetățenii.

Aceste temeri însă sunt depășite pe parcurs, lumea din sate se obișnuiesc deja că pot beneficia de serviciile acestui proiect. Un caz bizar ar părea faptul că unii bătrîni sunt mai conservatori din fire, chiar am putea spune puțin receptivi la oferta propusă de serviciul medical pentru că se simte stingent de vizitele medicului sau al asistentului medical, sau al lucrătorului social ca să i se acorde acel ajutor de care are nevoie la domiciliu. Una e să fie internat la spital, altceva consideră cînd această asistență se oferă la domiciliu, unde parcă nu ar avea condiții de a fi ajutat.

Și aici deja e meritul echipei multidisciplinare angajate de către proiect, deoarece există o conlucrare între diferiți actori locali. Asistentul medical oricînd poate să transmită doleanța beneficiarului către lucrătorul social sau primărie. Și viceversa. Într-un fel, o stare de lucruri identificată de către un membru al echipei de proiect nu rămîne fără a fi transmisă către celălalt pentru a fi soluționată. Plus la aceasta, în perioada următoare vor demara activitățile și un grup de voluntari din comunitate, care au fost informați, instruiți în cadrul stagiunilor oferite de către Asociația HelpAge International, astfel că vom avea un reper suplimentar în acest proces de lucru cu beneficiarii.

Așa cum prevede proiectul și angajamentul administrației publice locale de a asigura o contribuție, inițial părea să fie o problemă identificarea acestei soluții. În cazul nostru pare să avem o situație fericită, deoarece prin Decizia Consiliului Raional Rezina a fost aprobată suma necesară de circa 50 mii lei, fapt ce ne permite să ne direcționăm atenția către realizarea calitativă a acestor servicii.

UN PROIECT CARE FACE VIAȚA OAMENILOR MAI BUNĂ

Igor Palii,
primarul comunei Ciolacul Nou

Proiectul de Nursing Comunitar în cele cinci localități ale primăriei Ciolacul Nou (Fălești) nu a fost un rod al întâmplării. Și nici un rod al faptului că a apărut, uite, un finanțator și trebuie să valorifice careva resurse financiare.

Așa se face că proiectul a îmbinat mai multe premise, ele constînd din faptul că în satul Ciolacul Nou dispunem de un Centru Comunitar, un ONG „Pro asistență și dezvoltare comunitară” care devine un adevărat generator al implicării în soluționarea problemelor sociale din localitate, unele fiind chiar și din raion. Norocul nostru, e să zicem așa, că animatoarea acestui ONG, doamna Maria Culibaba, a unit în jurul ei un grup activ de persoane, care identifică soluții la necesitățile oamenilor din comună. Cam complicat în prima fază, deoarece avem cinci sate (Ciolacul Nou, Ciolacul Vechi, Pocrovca, Făgădău, Șoltoiaia) și ori de cîte ori încercăm să abordăm o oarecare problemă, ne referim deopotrivă către toate aceste sate, fără a minimaliza importanța unei localități în fața alteia. Oamenii sunt egali, indiferent de mărimea localității, indiferent de numărul de locuitori, de amplasarea localității, de alte preferințe.

Trebuie să spun din start, soluția a fost să ni se acorde un mijloc de transport, cu care asistentul medical poate să se deplaseze în fiecare din aceste localități în timp util și necesar beneficiarilor. Altădată, aceste deplasări ale asistentului medical necesita un mai mare consum de timp, acum acestui aspect deja nici nu mai considerăm ca fiind problemă.

Primăria noastră, consiliul local Ciolacul Nou a abordat problema de îngrijire la domiciliu încă la început de lansare de proiect, de aceea am putea să ne referim la faptul că avem deja o experiență acu-

mulată în cei 3 ani de implementare. Nouă, administrației publice locale, nu ne rămîne decît să identificăm resursele financiare necesare ca contribuție în acest proiect, implementat în parteneriat cu Asociația Obștească „Casmed”. Nu mai e necesar nici să mai convingem consilierii de necesitatea identificărilor de resurse, acestui aspect acordînd deja o înțelegere constantă.

În implementarea proiectului au fost angajați trei lucrători sociali. Satul Ciolacul Vechi este deservit de către Tampei Ecaterina. O persoană destul de responsabilă, activă. La fel, doamnele Maria Tudorovici și Ludmila Esinscaia ne fac să credem că în selectarea personalului am găsit cele mai potrivite candidaturi. Lucrătorii sociali își au caietul de sarcini, contract cu fiecare beneficiar, astfel timpul, genul de activități este stipulat într-un grafic de vizite, uneori de două-trei ori pe săptămînă, în dependență de necesitățile beneficiarilor. În zilele de sîmbătă-duminică beneficiarii sunt vizitați de rude, dar, la solicitare, la o nevoie, poate fi chemat asistentul medical care acordă îngrijirile necesare.

Prin proiectul de Nursing Comunitar încercăm să demonstrăm nouă că prin asemenea activități putem să ajutăm persoanele ce au nevoie temporar de îngrijiri la domiciliu, că nu sunt lăsați în voia sorții în clipele în care nimeresc într-o situație cînd nu pot să-și administreze gospodăria. Mă refer la prepararea hrănilor, inclusiv să li se aducă o căldare cu apă. Cel mai important că proiectul este flexibil, nu necesită mari intervenții din partea administratorilor de proiect în selectarea beneficiarilor. Pentru că, din inerție sau dintr-o interpretare greșită a lucrurilor, în localitate pot să apară întrebări ce țin de implemen-

tare. Lumea nu vrea să înțeleagă că acest proiect este diferit de asistența socială de stat, adică nu poți beneficia de ambele situații, chiar dacă uneori par să fie insuficiente. De asemenea, uneori bătrîni noștri sunt educați în așa fel, încît cred că statul, primăria sunt datoare să le ofere îngrijire, ajutoare umanitare, fără ca ei să atragă și să implice resursele personale.

Un proiect prin care îți permite o îngrijire temporară medicală sau socială face viața oamenilor mai bună, mai ușor de suportat. Avem printre beneficiarii noștri persoane care percep această intervenție ca pe un imbold de a face careva eforturi, inclusiv financiare. Dar de multe ori mai important e ca persoanele-beneficiare e să caute să se manifeste singure, de aceea de multe ori ne bucură faptul că persoane în etate, chiar la vîrste destul de înaintate, pot fi văzuți administrîndu-și gospodăria, atîta cît le permite sănătatea și puterile.

Proiectul de Nursing Comunitar, așa cum spunem, e un lucru firesc în comunitatea noastră, fapt ce ne face să ne simțim demni că avem grijă de bătrîni noștri.

SERVICII DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRESTATE LA DOMICILIU

Asociația Obștească „Casmed” oferă servicii socio-medicale de îngrijire la domiciliu. Numai în anul 2013 peste 700 de persoane au beneficiat de astfel de servicii, iar printre planurile de viitor figurează și deschiderea în acest an, a serviciilor similare în raioanele Drochia și Soroca. Aceste detalii le puteți spicui din interviul acordat de Ana Macovei, doctor, coordonator îngrijiri medicale în cadrul Proiectului Nursing Comunitar, implementat de către Asociația Obștească „Casmed”

Reporter: Unde își desfășoară activitatea Proiectul de Nursing Comunitar sub aspect medical?

Ana Macovei: Serviciul medical al proiectului de Nursing Comunitar își desfășoară activitatea în localitățile raioanelor Fălești, Rezina, Singerei, Florești, Rîșcani, mun. Bălți. Recent a fost lansată oferta de extindere al acestui serviciu în raioanele Drochia și Soroca. În prezent acoperim peste 16 sate, având angajați asistenți medicali, care activează în colaborare cu medicii de familie.

Rep.: Care sunt serviciile pe care le oferă?

Ana Macovei: Serviciile pe care le oferim sunt servicii socio-medice, de îngrijire la domiciliu. Serviciile socio-medice înseamnă că acoperim atât nevoile sociale și comunitare, cât și partea de îngrijire de bază și medicală. Serviciile medicale sunt: măsurarea tensiunii, a glicemiei, a parametrilor fiziologici, administrarea de medicamente, injecții, recoltare de probe biologice și

tratamentul plăgilor. Când spunem servicii de îngrijire de bază ne gândim la schimbarea lenjeriei de corp, de pat, aplicarea scutecului de unică folosință, spălarea parțială sau generală a persoanelor imobilizate la pat. În ultimii trei ani am dezvoltat serviciile medicale la domiciliu, deoarece a crescut numărul de persoane diagnosticate cu boli incurabile sau chiar aflate în stadiu ce necesită îngrijire cel puțin temporară. Aceste servicii sunt: îngrijirea, dotarea cu materiale ajutoare specifice bolii, controlul simptomelor, suportul moral și consilierea în acceptarea diagnosticului, instruirea aparținătorilor și consilierea acestora.

Rep.: Cine sunt beneficiarii și care este numărul acestora?

Ana Macovei: Majoritatea beneficiarilor sunt persoane vârstnice, care nu reușesc să realizeze singure activitățile cotidiene și nu au aparținători care să îi sprijine în acest sens. În anul 2013 am avut peste 700 de beneficiari direcți.

Rep.: Care este aportul în domeniu adus municipiului și zonelor acoperite de proiect?

Ana Macovei: În ceea ce privește Municipiul Bălți avem servicii de îngrijire la domiciliu, însă credem că aportul nostru este adus prin serviciile de îngrijire la domiciliu, momentan suntem singurii care avem o echipă de îngrijire la domiciliu. În sate suntem singura speranță pentru unii dintre vârstnici care nu au cum să ajungă la medic, farmacie sau cumpărături.

Rep.: În decursul anilor, v-ați implicat și ați inițiat multe activități. Care ar fi cele cu un impact mai puternic?

Ana Macovei: Impactul cel mai puternic este adus de serviciile de îngrijire la domiciliu indiferent dacă acestea sunt de asistență socială sau medicală. Un număr mare de persoane care nu mai au speranță și nu se pot gândi fără teamă la ziua de mâine pot fi menținute în mediul propriu, prevenind instituționalizarea și izolarea socială. Realizăm o serie de activități de conștientizare a comunității asupra problematicei vârstei prin diverse activități de vizibilizare (informarea populației cu privire la necesitatea existenței serviciilor de îngrijire socio-medicală la domiciliu).

Rep.: Ce planuri de viitor are proiectul de Nursing Comunitar?

Ana Macovei: Dezvoltarea și consolidarea serviciilor integrate de îngrijiri la domiciliu pentru vârstnici și bolnavi cu boli.

Rep.: Care sunt criteriile de includere în programul de îngrijire la domiciliu?

Ana Macovei: Având în vedere că prin proiectul de Nursing Comunitar ne adresăm vârstnicilor afectați de boală și de sărăcie, persoanele care doresc includerea în programul de îngrijire la domiciliu trebuie să se aple în una din următoarele situații:

- vârstnici imobilizați la pat sau la domiciliu, lipsiți de îngrijire;
- vârstnici lipsiți de îngrijire, aflați în faza post-externare a unei boli;
- vârstnici bolnavi, cu domiciliul în localitățile de implementare a proiectului, lipsiți de accesul la servicii social-medice pentru care privarea de îngrijire duce la agravarea stării de sănătate.

Având în vedere caracterul social al serviciilor, acestea sunt acordate vârstnicilor care se află în situațiile de mai sus și care sunt afectați de sărăcie, abandonați de familie și lipsiți de sprijinul comunității.

Rep.: Ce documente sunt necesare?

Ana Macovei: Sunt necesare următoarele documente:

- buletinul de identitate;
- bilet de trimitere de la medicul de familie.

Rep.: Unde se transmite solicitarea de îngrijire la domiciliu?

Ana Macovei: Solicitățile de îngrijire la domiciliu se pot transmite:

- primăriilor din localitățile în care se desfășoară proiectul;
- direct la asistenții sociali din localități sau lucrătorilor sociali sau medicali, angajați în proiect.

Rep.: Care este procedura de acordare a serviciilor de îngrijire la domiciliu?

Ana Macovei: Pentru acordarea îngrijirilor la domiciliu se parcurg următoarele etape:

1. Înregistrarea solicitării de îngrijire la domiciliu și programarea vizitei la domiciliul vârstnicului pentru realizarea evaluării medico-sociale.

2. Realizarea evaluării medico-sociale și verificarea îndeplinirii de către vârstnic a criteriilor de includere în program.

În cazul în care vârstnicul îndeplinește criteriile de includere în program, este întocmit planul individualizat de îngrijire la domiciliu și se semnează cu acesta / reprezentantul său contractul de furnizare de servicii de îngrijire la domiciliu.

În cazul în care vârstnicul nu îndeplinește criteriile de includere în program, acesta este îndrumat către instituțiile care îi pot oferi serviciile adaptate nevoilor identificate.

3. Acordarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, conform planurilor individualizate de îngrijire la domiciliu.

Rep.: Care ar fi proiectele prioritare și personalul de care dispuneți?

Ana Macovei: Personalul nostru este format din

asistente medicale și medici, care în prezent asigură servicii de îngrijire și recuperare pentru aproximativ 150 de persoane. Mai trebuie spus că nimeni nu lucrează în domeniul dat fără studii medicale, periodic organizăm pentru asistenții medicali cursuri de instruire, de aplicare a unor tehnologii moderne de îngrijire. În cadrul proiectului a fost procurat echipament medical, iar personalul medical este instruit cum să-l utilizeze, astfel încât, când merg la beneficiari, să le poată administra sau aplica tratamentul sau îngrijirea recomandată.

Rep.: Cum apreciați eficiența serviciilor Dv.?

Ana Macovei: Cât sunt ele de eficiente? Vedeți, noi am dorit să creăm un sistem alternativ, mult mai ieftin și mai solicitat de populație decât serviciile instituționalizate. Avem până acum peste 500 de cazuri îngrijite și aproximativ 300 de solicitări pe an. Mai greu cu salariile personalului - practic, banii nu vin numai din proiect, ci și prin contribuția administrației publice locale cu care contractăm aceste servicii. Uneori transferurile banilor publici se tergiversează prin dificultățile ce reies din actele normative existente, astfel că salariul angajatelor noastre uneori este acoperit doar în proporție de defalcările proiectului, apoi parvin și cele acordate de către APL. Dar noi înțelegem situația că banul public are o altfel de traiectorie până ajunge la destinatar, faptul este conștientizat și de către personalul angajat în proiect.

Rep.: Mulțumesc!

ÎNCĂ O SPERANȚĂ

(Cu mulțumiri pentru A.O. „Casmed”)

Mihail Gligor (mun. Bălți)

Speranța vieții este sănătatea,
A.O. „Casmed”, speranța celor amărâți
La cei ce suferă, oferă posibilitatea,
De colaborării ei să fie îngrijiiți.

Un centru bun de asistență medicală,
Cu opameni profesionali, care oferă asistență
socială,
Specialiști cu inima mare și de o calitate rară,
Pentru cei legați la pat, ei sunt ca o comoară.

Domnul ne-a dat o bucurie mare,
„Casmed” ne-a oferit o alinare.
Femeie blândă, înțeleghătoare,
Îngerul de salvare, așteptat cu nerăbdare.

Cu doamna Antonina Vasile Morteau,
Noi colaborăm de aproape un an!
Din suflet mulțumim pentru serviciile acordate,
Dorindu-i la mulți ani, noroc și sănătate!

De fapte bune și de caritate,
A.O. „Casmed” mulți ani să ai parte!

O POVESTE IMPRESIONANTĂ DE SOLIDARITATE ȘI OAMENI CU SUFLET

Swiss Red Cross

Mihai Ceban

Coordonator Program Social AO „Casméd”

Într-o țară în care nimeni nu mișcă un deget dacă nu primește un pumn de bani la schimb, mai există speranța că mâine va fi mai bine.

O mână de oameni încearcă să îndrepte lucrurile pe care Statul le-a strâmbat și le-a lăsat așa. Reprezentanța din Moldova a Crucii Roșii din Elveția, în parteneriat cu Asociația Obștească «CAS-MED» din Bălți descopereau lumea la lumina împăcării și împlinirii. Beneficiarii din localitățile din proiectul de Nursing Comunitar, au primit ajutoare generoase sub formă de produse alimentare, produse de igienă și îmbrăcăminte.

Mătușa Maria Macrii din Saharna Nouă a fost una din puținele beneficiare a unui scaun cu rotile. Abia de-și purta pașii spre ușă, când a aflat că de azi înainte va putea să iasă în sat cu ajutorul acestui cărucior, lacrimile și cuvintele de mulțumire adresate elvețienilor, dar și persoanelor implicate în acordarea acestui ajutor, nu conțineau.

Mătușa Maria Macrii din Saharna Nouă primește un scaun cu rotile

În satul Glingeni (Fălești) lumea s-a organizat în transportarea coletelor după trasee doar de localnici știute, cu căruțe, ajutându-se unul pe celălalt, semn că mărinimia persistă și în aceste suflete de neam.

Elevii clasei a IV-a din s. Saharna Nouă, Rezina, bucușori de jocurile puzzle și ciocolatele elvețiene.

Proiectul “Al doilea Crăciun” își croiește cale în satele Moldovei și devine o prezență tot mai așteptată.

Rolul principal în decizia de selectare a beneficiarilor a revenit administrațiilor publice locale și anume Consiliile Locale a celor 10 sate din raioanele Rezina, Fălești, Florești, Cimișlia, Basarabeasca și Leova. Inițial listele cu persoanele cele mai vulnerabile au fost elaborate de către asistenții sociali împreună cu reprezentanții primăriilor, iar mai apoi au fost puse în discuție și aprobate în cadrul ședințelor de către Consiliile locale. Iar pentru a demonstra echitatea, corectitudinea și transparența deciziei acestora s-a decis ca listele aprobate de Consiliu să fie afișate în loc public pe panoul informativ al primăriilor.

Munteanu Silvia, Sircova, Rezina desface coletul cu toți copiii.

de igienă personală, lumânări și articole decorative. Familiile vulnerabile cu mulți copii au beneficiat adițional la cele menționate mai sus încă de o pungă cu rechizite școlare și una cu puzzle.

Procentul cel mai mare de beneficiari ai proiectului au constituit persoanele vârstnice - 39%.

Viorel Gorceag, reprezentantul Crucii Roșii din Elveția, vorbindu-le copiilor despre Elveția.

La selecția beneficiarilor s-a ținut cont de următoarele criterii:

- Persoană singură sau două, dar ambele social-vulnerabile
- Familii cu mulți copii
- Care nu au primit alte ajutoare de la stat sau alte organizații
- Oameni bolnavi, neputincioși și lăsați în voia sorții.

Beneficiarii (persoanele adulte din familii vulnerabile) au beneficiat de: 1 cutie cu produse alimentare, una sau două pungi cu haine (în dependență de cîți membri este formată familia), 1 pungă cu produse

Atît persoanele cu dizabilități și cele țintuite la pat au beneficiat în proporție de 8%, iar familiile cu mulți copii și familiile vulnerabile au constituit cîte 16%.

Adițional la numărul de beneficiari menționați mai sus, o parte din bunurile primite au fost distribuite și către două centre comunitare pentru copii și adulți din s. Glingeni și s. Ciolacul Nou (Fălești), cărora le-au fost distribuite hăinuțe pentru copii, articole de birotică pentru activități cu copiii și puzzle.

La inițiativa dlui Viorel Gorceag, reprezentantul Crucii Roșii din Elveția, cu ocazia zilei de 1 iunie circa 60 de copii internați în Spitalul Clinic Republican pentru Copiii „EMIL COȚAGA” au beneficiat de puzzle și ciocolată.

Procedura de distribuție a lemnelor, cărbunilor cît și a bunurilor a fost monitorizată în fiecare localitate beneficiară de către un reprezentant al ONG-ului local, APL, iar în unele localități reprezentantul Crucii Roșii din Elveția, Viorel Gorceag.

Beneficiarii manifestau un interes sporit cu referință la ajutorul umanitar, cine este donatorul, în ce constă proiectul, care localități au mai beneficiat de un asemenea suport substanțial.

OAMENI ȘI DESTINE

Rubrică îngrijită de Gheorghe ȘOVA

NECTARUL ZEILOR

Când ajungi într-o localitate în care nu ai mai fost, evident, stare de curiozitate îți aruncă ochii în ogrăzile gospodariilor, la grădinile îngrijite, la cum își rânduiesc treburile prin gospodărie... Încerc de fiecare dată să prin acel mister ce unește comunitatea, care îi fac să-și depene firul vieții. Nu a fost o excepție nici de data aceasta, fiind ușurel surprins, când am strigat la poarta lui Vasile Margină din satul Saharna Nouă (Rezina), cu scop de a-l găsi pe gospodar acasă. Plouase în ajun și lumea la sat nu prea avea ocupație la acea oră decât să se unească în grupuri de două-trei persoane, la poartă, în

pragul casei sau chiar la bar, lucrurile fiind puse la rânduială de dimineață.

Doar Vasile Margină era în "arie", în grădină, cum ar veni pe limba locală. Mătușa Vera, soția, mă îndreptă cu mâna spre cărarușa ce duce într-acolo. Și îl găsesc pe stăpînul "ariei" așezat, ascuțind haragii. La binețele adresate, îmi răspunde cu vioinciune, că, uite, cît este umed în grădină, pregătește haragii pe care urmează să atirne coardele de viță-de-vie.

Cunosc procedura, mă trag și eu din viță de neam de viticultor, așa că o discuție despre vie și haragi una comunicarea, oferea încredere interlocutorului să-și depene amintiri și istorii din viață. Dar nu asta a fost deliciul discuțiilor, ci anume faptul că dispune de vin, acest nectar cunoscut și transmis din tradiție...

Surprinde faptul că, fără a avea studii în domeniu de vinificație, își etalează cunoștințe bune de degustator, oferindu-mi o lecție practică de la aprecierile culorilor, gustului, mirosului, păstrarea vinului, pregătirea butoaielor, căzilor, lemnului pentru butoaie, spălatură lor. Dar "calitatea vinului pornește de la soiurile de poamă de care ai în podgorie", își aprofundă parcă cunoștințele. "Și, un vin bun îl poți determina după culori, ele sunt mai puțin folosite în vorbire, dar orice om de la sat poate să determine după culoare vinul bun". La origine, vinul era nectarul zeilor. La noi se mai spune, că "asemenea vin are și bea doar preotul".

Limbaul său se simplifică, vinul nu mai ridică probleme gastronomice. Și nenea Vasile Margină începu descrierea vinului, asemenea unei descrieri demne de studiat: culoare excelentă, grade destul de multe, gust rotund, foarte simplu, fără acrimie greu de potolit.

Vinul are personalitate mai curînd constantă, din care cauză diferențele de la an la an sunt de neglijat, deoarece zaharitatea e aproximativ identică cu anii precedenți.

M-am întrebat întotdeauna de ce a ațit de ușor de înțeles de ce un Mercedes nu costă cît un Logan, în schimb e așa

de greu de acceptat că un vin e așa de scump. Dacă în cazul mașinilor, logica funcționează impecabil, atunci cînd argumentezi că dotarea și piesele unui Mercedes sunt de X ori mai bune, de ce oare percepem într-o logică diferită pragul dintre un vin de 10 lei și unul de 50 lei? Cu alte cuvinte, de ce în cazul mașinilor contează mai mult marca, iar în cazul vinurilor mai mult prețul?

Cred că acest lucru ține de aprecierea exclusiv subiectivă a vinului, de faptul că pentru unii – așa cum zice unul dintre prietenii mei – vinul nu se prefacă că e ciocolată cu cirese. E mai ușor să apreciezi un Mercedes, pentru ca vinurile mari sunt, în general, neprietenoase și necesită timp și atenție specială. Nu îți trebuie doar un anume nivel financiar, ci ai nevoie și de un bagaj de cunoștințe aferent și, mai ales, de multa experiență.

Aceste experiențe le posedă nenea Vasile Margină, experiență culeasă și acumulată de-a lungul vieții, de oriunde pe unde l-au purtat pașii sau, mai degrabă zis, șoferia.

De fapt, vinul e doar un pretext pentru senzații, extazuri, povești, socializare și, din fericire, toate acestea sunt imposibil de cuantificat în bani. Totuși cred că, asemeni operelor de artă, un vin bun e cu ațit mai bun, cu cît reușește să rămînă mai mult timp în atenția ta. Iar un vin care s-a lăsat repede descoperit, pe care l-ai înțeles, încetează să te mai intereseze.

Poate ca asta e motivul pentru care lumea vinului e ațit de specială. Dar, e, în aceeași măsură, și o lume în care te poți pierde.

Dar e și o lume în care și de la care poți învăța. Or, în calitate de profesor oricînd poate să se manifeste nenea Vasile Margină, cu multele lui glumițe ce și le rostește în cadrul unei asemenea socializări.

Iar o asemenea discuție îl face să uite de vitregiile vieții, îl face să uite de bătrînețe. Or, la asemenea mici întruniri cu oaspeții își mai deapănă cursul vieții în istorioare pline de sens și semnificații.

FIECARE GENERAȚIE ÎȘI DICTEAZĂ O LIBERTATE INTERIOARĂ DE A GÎNDI AȘA CUM VREA

Această doamnă de 78 de ani, în fiecare dimineață își potrivește ceasul după cum ciripesc păsările. Pe timp de vară, undeva, cam de pe la 4-5 dimineața, un cuc îi cîntă de zor, de aceea își aranjează părul ascunzîndu-l sub broboadă, iar următoarea ocupație e să-și prepare dejunul. E o activitate mai anevoioasă, pentru că doamna Ana Rotaru din Băhrinești nu vede deloc. Ia micul dejun împreună cu soțul ei. Mirat, caut explicații, deoarece soțul ei nu mai este, a decedat.

Sunt a doua oară în bătaura casei. Bucuroasă ca de fiecare dată cînd cineva îi deschide poarta. Așa cum nu poate să stea degeaba, și de data aceasta o găsiserăm trebăluind pe lîngă casă. Se simți oarecum incomodată că nu a îmbrăcat o haină mai nouă, dar a pozat în fața aparatului foto, chiar dacă știe că nu o să vadă cum îi șade mai bine.

M-a recunoscut după voce. Pe toți îi recunoște astfel. Dacă cineva i-a pășit pragul, deja nu contează numele sau cine suntem, pentru ea vocea e determinantul persoanei cu care urmează să stea de vorba.

Timpul, scurgerea lui are alte dimensiuni în viața doamnei Ana Rotaru. Micul dejun, așa cum spuneam, îl ia împreună cu soțul, cel de a plantat și îngrijit mărul domnesc de după casă. Anul acesta pare că sunt mai puține fructe, dar poate să fie mai mășcate, așa că nu deranjează. Își face parcă griji că soțul întîrzie la masă și cu acest gînd, ca o binecuvîntare, ar zice: „El nu știe că îl aștept la masă, dar contează că eu îl tot aștept”.

Data precedentă i-am promis că o să intru cînd se vor coace merele domnești. Așa s-a întîmplat că am revenit la sfîrșit de mai. Și discuțiile noastre au luat o nouă amplitudine. E sfîrșit de an școlar și doamna Ana Rotaru nu mai trece zilnic drumul ce duce sau vine de la școală, așa cum a făcut timp de 38 de ani. De aceea cel mai potrivit era să vorbim despre școală, elevi, foștii elevi...

Iar aici poate fi completată o întregă listă de foști discipoli, care sunt mîndria profesoarei. Mai cu seamă, Olga Popescu, profesoară universitară la Chișinău, recunoscută de mediul profesional și de către studenți a fi una din bunele profesoare universitare. Dar și Lilia Vescu, dar și Alexandru Chiver, persoane cu care oricînd și-ar manifesta mîndria.

O privesc pe doamna profesoară Ana Rotaru și mă gîndesc pe cît de pozitivă este amintindu-și de fiecare omuleț trecut prin școală, evident, își amintește de bine. Chiar dacă unii din ei erau cam ștregari sau nu se prea trăgeau la carte, chiar dacă îi reproșau ca „nu învață franceza pentru că nu o să plece ambasadori în Franța”, acum, cînd a lăsat de ani buni materia deoparte, îi vede pe toți ca ființă umană. Ne imaginăm întotdeauna că am fost adolescenți mai responsabili decît elevii de azi, mai credem că toată adolescența noastră a fost petrecută prin biblioteci, că eram cuprinși de o sete nemărginită de cunoaștere.

„Dacă am fi sinceri cu noi înșine, ar trebui să admitem că nu eram deloc așa. Eram și noi selectivi, așa cum erau elevii noștri selectivi cu profesorii lor. Pe un profesor îl admirau cu toții, un altcineva era de o sensibilitate mai profundă, de aceea fiecare generație își dictează o libertate interioară de a gîndi așa cum vor, așa cum cred. Cunoașterea unei materii de studiu nu se reduce la învățarea unei definiții. Orice obiect trebuie să stimuleze sensibilitatea, iar un profesor, prin zîmbetul lui, chiar dacă are în sine careva automatisme, rigidități, nu trebuie să inhibe personalitatea elevului. Dacă nu reușim să predăm materia, înseamnă că noi suntem cei vinovați, nu materia în sine. Și nici fericirea nu poate fi predată de către profesori. Prin natura meseriei, prin faptul că trebuie să ne ducem existența cu salariile și cu pensiile care sunt așa cum sunt, lucru de care de asemenea nimeni nu se face vinovat, prin faptul că, pur și simplu, suntem mai bătrîni, mă aflu și eu, dar și fiecare dintre profesori, în situația nu de a preda fericirea, ci de a o învăța de la voi, de la fiecare. Pentru că fiecare duce cu sine o parte de lumină. De aceea o notă trecută în catalog, de e bună, de e mai puțin bună, eu aș nota asta și într-un catalog personal. Pentru că lumea noastră e aproape de apus, a voastră, a tinerilor, abia dacă a trecut de răsărit”, spune distinsa doamnă într-o manieră încurajatoare.

Iar lumea doamnei profesoare Ana Rotaru pornește și, totodată, ajunge la pomul de mere domnești din spatele casei, acolo unde începe și se termină un univers.

E greu să explic cui va care nu e profesor de ce această meserie te poate face fericit, de ce poți să te simți împlinit omeneste și profesional predînd chiar într-un sistem de învățămînt actual, care nu pune accent pe calitate, pe performanța celor care predau sau care învață, ci de multe ori e o formă de asistență socială, de șomaj mascat, de chioșc de diplome.

A fi profesor e un har, trebuie să te naști pentru asta, și dacă faci bine, cu dăruire, lucrul pentru care ai fost dotat sau trimis în lume, atunci acest lucru te poate face fericit. Fericit e profesorul care își face meseria cu dragoste și dăruire, fericit medicul, fericit preotul ș.a.m.d. În plus, anumite profesii au parcă și ceva mai nobil, prin aceea că ele constă în servirea celorlalți. Iar a fi profesor înseamnă a-i servi, a le aduce servicii elevilor. A-i face mai bogați în cunoștințe, uimiri, curiozități, interese, a le explica, a-i învăța, a le deschide ochii asupra frumuseții lumii - iar acest lucru poți să îl faci indiferent dacă ești profesor de matematică, limbi, de desen sau educație tehnologică. Pentru că a fi profesor nu înseamnă doar a informa, ci și a forma. Nu înseamnă doar a prezenta inteligibil niște cunoștințe, ci și a lucra cu intelectul, sufletul și conștiința elevilor. A-și lăsa amprenta asupra

devenirii, ființei lor. Și asta înseamnă responsabilitate. Și consum de energie și trecere a interesului personal în plan secund, uneori.

Dar munca profesorului, disprețuită sau puțin prețuită de multe ori, are o răsplată imensă. Nu în ceruri, ci aici pe pământ. E bucuria de a întîlni oameni vii, oameni frumoși, oameni dornici să învețe. Colegi, până la urmă, pentru că asta sunt elevii și profesorul, colegi - de la con-legere, "a citi împreună". Și profesorul învață de la elevi. Astea gînduri le-am desprins din discuțiile avute cu buna profesoară Ana Rotaru.

Iar lumea, lumea din sat, cu care avurăm posibilitatea să interacționăm în cadrul vizitelor, se interesau cum să intervină, că poate o intervenție chirurgicală să-i re-aducă vederea. Cică sunt medici de ispravă la Rezina, ce aplică tehnologii moderne olandeze, poate o șansă ca doamna profesoară să-și restabilească vederea.

..În cîteva zile după această întîlnire, în școlile din republică au sunat ultimul clopoțel. Nimeriserăm și la Băhrinești la matineul de „adio” al picilor absolvenți din clasa IV de gimnaziu. Absolut întîmplător, reprezentantul Crucii Roșii din Elveția, domnul Viorel Gorceag, și asistentul de proiect de la AO „Casméd”, domnul Mihai Ceban, au insistat să intrăm la clasa aceasta, unde, precum spuneam, matineul a adunat mame și elevi la o serbare îndulcită cu frumoase cadouri din partea oaspeților.

Apoi, mînat de timp, am întreținut discuții cu niște copii destul de modești, cuminciori, cineva dintre care și-ar fi dorit să devină profesoară. Nu a surprins spusa, doar că nu am încercat să detaliez de ce anume profesor din moment ce alte profesii mai bănoase i-ar atrage.

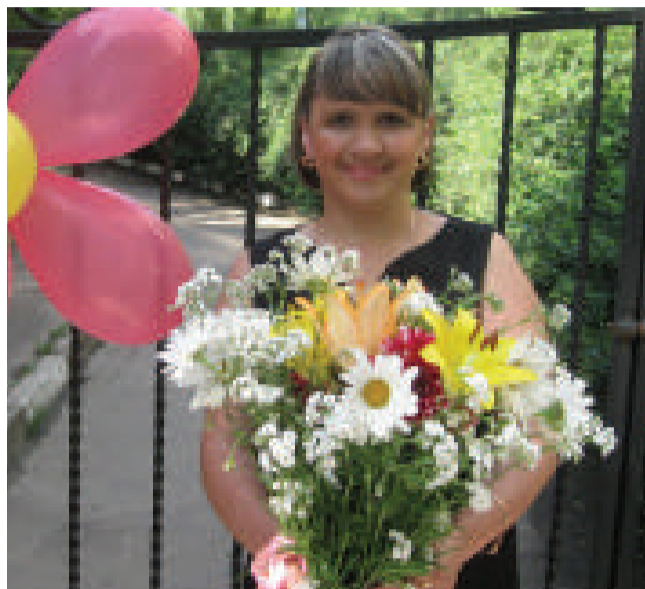
Nu am întrebat, deoarece a fi profesor înseamnă să îți folosești mintea, înseamnă să citești, să înveți ceva nou. Înseamnă să ai șansa să fii mîine mai bun decît azi. Așa cum am găsit-o fiind pe această doamnă plină de pozitivism, Ana Rotaru.

AXAȚI PE NECESITĂȚILE OAMENILOR

Aurelia Zaporozjan
Președinte executiv

Asociația Obștească “Centrul de Mediere și Consultanța pentru Tineri” a fost constituită din perspectiva de a contribui la creșterea nivelului de trai al cetățenilor. Accentul principal a fost pus pe seama categoriilor defa-

vorizate ale societății, propunându-ne să oferim susținere socială, axată pe necesitățile persoanelor defavorizate din mediul urban și rural. Adică, prin tot ceea ce ne propunem, e să încurajăm susținerea dezvoltării comunitare, încurajarea spiritului civic, dezvoltarea potențialului de creație a tineretului.

Aceste deziderate pot fi remarcate în activitățile dezvoltate de către asociație, care au și un impact indirect prin care urmărim obiectivul de a educa în rândurile tinerilor a unui mod sănătos de viață, prin formarea unei viziuni și conștiințe ecologice în rândul tinerilor. Ele au constituit pilonul de bază al proiectelor derulate de noi: Proiectul transfrontalier: „Tinerii - parteneri de succes pentru o societate prosperă”, “Proiectul de îngrijiri socio-medicele pentru persoanele în etate” sau participarea în cadrul Programului “Tineret în Acțiune”.

Ne dăm seama că nu putem acoperi întreg spectrul de probleme ce persistă în societate, dar avem înregistrate la activ diverse activități în cadrul unor expoziții prilejuate de diverse manifestări culturale a persoanelor cu dizabilități sau de ziua familiei, unde am participat cu vernisaje și lucrări ale tinerilor orfani sau confecționate de către tineri în situații de risc.

Tot aici se înscriu activitățile de salubritate și ecologizare a localității sau campaniile de sensibilizare la nivel local, unde cota noastră este destul de mică, dar foarte importantă, dacă ținem cont că grupul țintă al persoanelor către care ne adresăm fac parte din grupurile defavorizate și chiar marginalizate.

În cadrul Centrului de găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost “Reîntoarcere” din Bălți, de asemenea, asociația noastră promovează activități cu tineri în situație de risc, activități ce facilitează activitatea acestei instituții și care ne permit să diversificăm metodele de atragere a persoanelor defavorizate în diferite manifestări sociale. Prin asta lumea devine mai receptivă, chiar și în cazul în care anume ei sunt vulnerabili, în cadrul acestor manifestări se face remarcată atitudinea acestor persoane care își văd rostul că pot să fie utili societății.

ORIENTAȚI CĂTRE ASIGURAREA UNUI REPER FAVORABIL PĂTURILOR VULNERABILE

Eugenia Moisei,
Coordonator proiecte, A.O. Cuget”

Asociația Obștească “Cuget” din localitatea Izvoare (Fălești) are misiunea de promovare a unui mediu sănătos de viață, inclusiv protecția copiilor din familii sociale vulnerabile, îmbunătățirea mediului înconjurător și a infrastructurii din localitate, oferirea serviciilor socio-medicele, asistența socială, păstrarea și promovarea valorilor culturale. Iar acest deziderat este posibil prin crearea condițiilor pentru recuperarea multifuncțională și integrare socială a copiilor, tinerilor, inclusiv din familii socialmente vulnerabile, persoanelor în etate și crearea de servicii noi pentru toate categoriile de beneficiari.

O misiune destul de grea, având în vedere multitudinea de aspecte ce și le dorește a fi împlinite de către o organizație într-o comunitate rurală. De aceea spectrul de interese și capacități sunt orientate spre asigurarea

unei intervenții eficiente de protecție pentru persoanele aflate în situații dificile, formarea deprinderilor de viață; propagarea spiritului păcii, toleranței, a modului sănătos de viață, a atitudinii grijului față de mediul înconjurător; contribuirea la sporirea conlucrării dintre profesori, părinții copiilor și tinerilor; dezvoltarea capacităților individuale și formarea deprinderilor de viață ale tinerilor prin stimularea implicării lor în viața comunității, crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea procesului instructiv – educativ, în baza culturii și a valorilor general umane.

Dar pentru atingerea scopurilor și obiectivelor menționate Asociația dezvoltă variate activități ce țin de implementarea de proiecte, programe.

În cadrul Asociației au fost realizate activități de promovare modului sănătos de viață în rândul tinerilor, adulților, vîrstnicilor, jocuri de divertisment pentru copiii din familii vulnerabile, activități de voluntariat și promovarea lui, au fost deschise: cantina socială, Unitatea Medico Socială, fiind create Grupuri de suport Comunitar în 33 de localități ale raionului Fălești, au fost construite terenul de fotbal cu acoperire naturală, terenul de agrement pentru tineri și copii.

Cu suportul AO “Cuget” a fost implementat proiectul de renovare a Casei de cultură din satul Izvoare, susținut cu suportul Financiar al FISM, a fost posibilă asigurarea Casei de cultură cu bunuri materiale, a fost deschisă și funcționează și pînă în prezent cantina socială “Cuget”.

Asociația noastră are meritul de a iniția un proiect, care la acea vreme, în 2009, era considerată ca fiind inovatoare pentru Republica Moldova, creînd pentru prima dată capacități de utilizare a energiei regenerabile pentru iluminarea străzilor din localitate.

Cu susținerea donatorilor PNUD, Fondul Ecologic Național, People in Need (Cehia), Fundația Heks (Elveția) am realizat o serie de proiecte care au făcut posibilă realizarea unor măsuri de salubritate a localității, de amenajare, de creare a unor condiții moderne de activitate și implicare a membrilor comunității în viața satului.

SIMȚIND NEVOIA DE CUNOAȘTERE, AM DEVENIT VOLUNTAR ÎN COMUNITATE

Valentina Beldiman,
voluntar

Inițial aveam grijă de unii vecini, de persoane care aveau o oarecare problemă de sănătate sau o greutate apăsătoare pe sufletul lor. Nici nu-mi imaginam că pot fi utilă, că de intervențiile mele au nevoie vecinii, deoarece aveam eu nevoie de o susținere, avînd în familie un caz care necesită multă muncă și implicare. Dar, în măsura posibilităților, alergam la vecini pentru a le acorda o susținere, sfaturile mele fiind de multe ori mai mult decît necesare. Și acest lucru îl făceam cu dăruire, implicare, deoarece astfel și eu acumulam experiență, energie pozitivă.

Le măsuram tensiunea, temperatura, ofeream medicamente din farmacia personală conform prescripțiilor medicului. Un ceai relaxant, tămăduitor, o gustărică. Și o vorbă dulce care să le aline durerile, suferințele.

După primele vizite la vecinii aflați în dificultate, mai intram și alteori, interesîndu-mă de starea sănătății, primind o mare satisfacție de la ceea ce fac, văzîndu-i bucuroși să mă vadă.

Asta se întîmplă fără să-mi dau seama că mă implic într-o activitate de voluntariat. De aceea invitația de a deveni voluntar în cadrul proiectului propus de HelpAge International a venit tocmai la momentul oportun, deoarece am simțit nevoia de cunoaștere, iar aceste capacități și abilități le puteam obține în cadrul diferitelor seminare de instruire.

A fi voluntar într-o comunitate este onorant, deoarece mă simt activă, am deprins multe lucruri folositoare, care ne sunt de ajutor. Dar, totodată, am învățat să facem sport, jocuri diferite de mobilitate specifice vîrstei noastre. Acum persoanele la care merg să le ofer sprijin moral nici nu le mai explic despre importanța mișcării, sportului, deoarece aceste lucruri fac parte din metodele de lucru cu ei.

Așa cum am fost instruiți, în curînd vom beneficia de truse medicale, în satul Saharna Nouă, iar voluntarii vor fi repartizați pe sectoare, astfel vom putea interveni mai ușor în diferite cazuri apărute. Starea de sănătate se poate ameliora din cauza intervenției sau profilaxiei la timp în cazuri concrete.

Cînd vom avansa în aceste inițiative lansate în diferite proiecte, ne vom considera și noi, la Saharna Nouă, un nucleu al inițiativelor de voluntariat, așa cum am obișnuit a cunoaște din alte țări. De aceea îndemn lumea care are posibilități, timp, capacități, să se informeze, să se implice, să dăruiască din suflet aceste cunoștințe, să dăruiască din timpul lor pentru persoanele care au nevoie de susținere, de ajutor.

CONCERT DE CARITATE: „CINEVA ARE NEVOIE DE TINE!”

Palatul de cultură Bălți a găzduit în ziua de 16 mai 2014 primul concert de caritate din capitala de nord a Republicii Moldova cu genericul „Cineva are Nevoie de tine!”, activitate organizată de către AO „Casmed”. Acest concert a întrunit echipe de comedie de la liceele din municipiu, pauzele muzicale fiind susținute de interpretele locale Doina Sprincean și Ana Burcovschi, de grupuri de dansuri ale copiilor „Grație” din oraș, dar și de către oaspeții de la Chișinău, tânăra interpretă Nicollette și o componentă inedită a Comedy Zebra Show de la Chișinău.

Concertul de caritate a avut drept scop strângerea de fonduri pentru beneficiarii asociației, care sunt persoane vulnerabile ce necesită îngrijire socio-medicală la domiciliu din raioanele Florești, Fălești, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Drochia și municipiul Bălți.

„Am susținut ideea de concert de caritate din start, inițiativa venind din partea grupului nostru de

dai o mână de ajutor, celor ce au nevoie de ajutor, de susținerea noastră. Mai cu seamă persoanele vulnerabile, care, pe câte am înțeles, sunt din localități rurale. Eu am participat la mai multe concerte de caritate prin republică, de aceea am acceptat cu drag să cânt, deoarece important e nu doar să vorbim despre lucrurile frumoase, dar și să participăm la ele” – susține interpreta Nicollette.

Voluntarii de la Corpul Păcii

„De fiecare dată participăm la asemenea concerte de caritate. Chiar dacă suntem cumva programați în alte activități culturale, delegăm măcar

Foto Bălți, gesturile acestora fiind deopotrivă importantă ca valoare și semnificație.

AO „Casmed” dorește să mulțumească tuturor persoanelor, firmelor și participanților care au făcut ca acest concert de caritate să fie un mic, dar de un real și important succes.

Echipa „Opinie separată”

voluntari, chiar dacă eram cuprinși ușurel de scepticism, cu o mică rezervă față de acest început nou și ne bucurăm să observăm că locuitorii ai orașului, cu preponderență tinerii, au fost receptivi la această inițiativă, a declarat Natalia Postolachi, director executiv al AO „Casmed”.

„Este minunat că există în Moldova asemenea inițiative și organizații, este foarte important să

câțiva reprezentanți de la Comedy Zebra Show, astfel glumele noastre să le descrețească frunțile măcar pentru o clipă și atunci ne vom simți și noi mai împăcați sufletește că am putut să ajutăm așa cum putem, a declarat Roman Dumitru.

Comedy Zebra Show: Sergiu Surugiu, Igor Severin, Roman Dumitru și Igor Lupu

Nicollette

Acest eveniment a beneficiat de premii oferite de către Întreprinderea „Rubin”, Comedy Zebra Show Chișinău, Creative Media, ArtVision, cinematograful Patria din Bălți, Hotel Lido, MaxBowl și Stip, dar cel mai important au fost donațiile oferite de către spectatori, cei care au procurat bilete de intrare, cei ce au conștientizat mesajul adus de către organizatori. Primaria Bălți a oferit cu titlu gratuit Palatul de cultură Bălți pentru desfășurarea acestei manifestări culturale. În organizarea concertului de caritate s-au implicat voluntarii de la Corpul Păcii, pictorul de portrete Filip Iațco, Lucia Manoilă de la Salonul

Valentina Rotari și Petru Bliid

**HelpAge
International**

global network

Cristina Puținica,
Coordonator de proiect,
International

CAMPANIA GLOBALĂ "VÎRSTA CERE ACȚIUNI"

Campania "Vârsta cere Acțiuni" a fost lansată în anul 2007 în 27 de țări. Este prima campanie globală de acest gen lansată de HelpAge International care unește persoanele în vârstă în scopul adresării problemelor cu care ei se confruntă în rolul lor de agricultori, îngrijitori, salariați, educatori, etc. Cam-

pania este un instrument forte în lupta împotriva discriminării în bază de vârstă și protecției drepturilor vârstnicilor.

Această campanie le oferă persoanelor în etate posibilitatea să interacționeze cu reprezentanții guvernelor și să-și expună punctul de vedere asupra modului în care pot obține un trai decent și sănătos și pentru a găsi împreună soluții.

Dacă inițial Campania „Vârsta Cere Acțiuni” celebra Ziua Internațională a Persoanelor în Etate, la 01 octombrie, atunci, mai târziu, campania și-a lărgit focusul, fiind organizată în diferite domenii, inclusiv în domeniul sănătății. Astfel, anual de Ziua Mondială a Sănătății, 7 aprilie, sunt realizate diverse activități, întruniri cu Miniștrii Sănătății și campanii media pentru a înainta anumite cerințe în vederea asigurării accesului universal la asistență medicală pentru persoanele în vârstă.

În Moldova se organizează diferite activități în cadrul campaniei: mese rotunde unde delegațiile persoanelor în etate se întrunesc cu reprezentanții guvernului pentru a discuta problemele vârstnicilor,

la fel se organizează expoziții de pictură și fotografie, concerte, acțiuni sociale etc.

Astfel, la data 4 aprilie 2014 reprezentanții a peste 15 organizații (40 Voluntari, persoane în vârstă), care lucrează cu persoanele în etate, s-au întrunit la Chișinău, în cadrul Campaniei Globale „Vârsta Cere Acțiuni”, pentru a marca Ziua Mondială a Sănătății.

Campania „Vârsta Cere Acțiuni” în domeniul sănătății din acest an și-a propus câteva obiective și anume: de a înainta factorilor de decizie prezenți la eveniment un set de cerințe:

- Elaborarea și implementarea Strategiei de Îmbătrânire Activă și Sănătoasă;
- Reducerea prețurilor la medicamente la un nivel accesibil pentru persoanele în etate sau crearea punctelor farmaceutice pentru vârstnici;
- Asigurarea fiecărei localități rurale cu medici de familie în dependență de numărul populației și asigurarea persoanelor singurătate și ținute la pat cu vizite regulate ale medicului de familie;
- Ajustarea serviciilor medicale la necesitățile persoanelor în etate, instruirea personalului medical în îngrijirea geriatrică;
- Deschiderea cabinetelor de geriatrie în centrele medicilor de familie și pregătirea specialiștilor în domeniu;
- Crearea centrelor medicale mobile (autobuze medicale) care să ofere servicii de asistență medicală profesionistă în comunele în care nu există medic de familie sau acesta are o supra-sarcină de lucru.

Un alt obiectiv al campaniei a fost acela de a

promova și prezenta două seturi de exerciții fizice care au ca scop atât reducerea obezității, a riscului de diabet zaharat cât și a cazurilor de hipertensiune arterială, necesare a fi efectuate zilnic de către persoanele în etate. Astfel cele 40 persoane în etate, participante la Campanie, au învățat cum să efectueze corect exercițiile fizice fiind instruite de către specialiști din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

Una din condițiile importante pentru menținerea sănătății după vârsta de 55 ani este practicarea zilnică a exercițiilor fizice sau activităților fizice și a unui mod sanatos de viață. Exercițiile fizice, sunt foarte importante deoarece ne oferă o stare de bine și ne asigură menținerea sănătății fizice și mentale. Aducând beneficii atât articulațiilor, mușchilor, oaselor, cât și aparatului cardiovascular și respirator, chiar și asupra celui digestiv. Corpul este "fericit" și se simte cu mult mai bine ca urmare a efectuării cu regularitate a exercițiilor fizice. Importanța și beneficiile efectuării exercițiilor fizice au fost menționate și de către Voluntarii participanți la campanie. Ministerul Sănătății, cu un cuvânt de salut, ne-a încurajat și noi nu avem nevoie de mixturi, pentru că-n inimă flacăra vie să fie, deoarece noi practicăm sportul", domnul Daniel, Voluntar, ONG „Respirația a Doua”.

Campania „Vârsta Cere Acțiuni” a fost desfășurată în cadrul proiectului „Îngrijirea comunitară la domiciliu și îmbătrânirea activă” implementat de HelpAge Internațional, susținut de Crucea Roșie din Elveția.

MULȚUMIRI

Cînd ne-au călcat în bătătură frumoasele doamne Parascovia Grigoraș și Natalia Surdu, am simțit că problemele noastre de sănătate nu vor fi atât de grele. Proiectul ce a fost adus să se realizeze în satul Țareuca a căzut tocmai la țanc, deoarece suntem pensionari, ambii avem nevoie de îngrijiri medicale, dar și sociale, pentru că, în starea noastră, nu prea reușim să facem toate treburile în gospodărie. Uneori și o cană cu apă deja poate fi o problemă pentru bătrînețele noastre.

De aceea le mulțumim doamnelor Parascovia Grigoraș și Nataliei Surdu, mulțumim Crucii Roșii din Elveția, în special domnului Viorel Gorceag, mulțumiri doamnei Natalia Postolachi, acestei doamne care a inițiat un asemenea proiect în localitatea noastră.

Și am vrea ca de acest proiect de îngrijire la domiciliu să beneficieze tot mai multă lume din satul nostru, dar și din alte localități, pentru că e necesar să ne ajutam unul pe altul în clipele cînd bătrînețea și sănătatea precară ne cere să fim mai buni.

Mina Margină, s. Țareuca (Rezina)

Vă spun un mare și frumos Mulțumesc! Acestor oameni cu suflet mare de la Asociația Obștească „Casmed” din Bălți, acestor inimoși, care au inițiat un asemenea proiect de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice.

În viața mea am lucrat la școală. Deja sunt la pensie, vîrsta își cere socoteala ei, din care cauză de ceva vreme mă tot dor picioarele. Mă mișc cu greu prin casă, prin ogradă, am încercat diferite proceduri.

E destul de complicat să mă deplasez la policlinică, din care cauză m-am adresat medicului de familie, Lilia Vascauțan, care mi-a propus să fiu beneficiară a proiectului de îngrijire la domiciliu. Deja de trei luni sunt vizitată de către asistenta medicală Antonina Morteau, în fiecare zi am avut parte de masaj profesional. Deja mă simt mai bine, deoarece la aceste persoane inimoase și mîinile, și privirile, și vorbele sunt ca un remediu pentru sănătatea mea. Sunt bucuroasă să cunosc asemenea persoane, precum doamnele Lilia Vascauțan și Antonina Morteau, demne de a purta această profesie de medic.

Vera Groza, pensionară, mun. Bălți.

Stimați domni de la Crucea Roșie din Elveția!

Vă mulțumim că aveți un suflet mare, generos și că ne purtați de grijă nouă, celor vîrstnici. Nu contează valoarea materială al ajutorului material acordat, contează generozitatea cu care suntem tratați. Dacă aș putea transmite pe această cale persoanelor din Elveția care au donat și colectat aceste ajutoare, m-aș simți onorată de acest gest de răspuns.

Mulțumiri și lucrătorului social Parascovia Grigoraș și asistentei medicale Natalia Surdu din localitatea noastră. Dumnealor au un suflet mărinimos, au inimi extraordinar de bune, dispun de un har de la Dumnezeu de a ajuta lumea aflată la nevoie. Oricînd nu am apela la ajutorul lor, de fiecare dată răspund cu înțelegere, compasiune și mereu gata să ne acorde ajutorul solicitat.

Să vă dea Domnul sănătate la toți!

Eleonora Vomișescu,
s. Țareuca (Rezina)

CASMED
AO «CASMED»
str. Ștefan cel Mare 19 nr. 1, 2, mun. Bălți
telefon/fax: (231) 27674; mobil: 0695 60259
E-mail: casmed.md@gmail.com pagina web: www.casmed.md

Responsabil de ediție: *Gheorghe Șova*
e-mail: *cifalesti@gmail.com*
Tel. 068 11 11 63; 067 35 86 40

Com. 3292
Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”
MD-2068, Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 022 43-03-60, 022 49-31-46